

DISKRIMINERINGSNEMNDA

Offentlig versjon

Sak 20/200

A v/verge

mot

B AS

**Vedtak om pålegg av 25.08.2020 fra nemndleder i
Diskrimineringsnemnda, Anniken Mellegaard Douglass.**

Postadresse
Diskrimineringsnemnda
Postboks 208 Sentrum
5804 Bergen

Telefon:
(+47) 90933125

E-post
post@diskrimineringsnemnda.no

Hjemmeside:
www.diskrimineringsnemnda.no

Sakens bakgrunn

A, ved verge, sendte 17. juni 2020 klage til Diskrimineringsnemnda, over B AS sin besøkspraksis til omsorgsboligen hans i Y.

A har asperger syndrom. Han bor i en egen leilighet i bofellesskapet Y, der X kommune leier tjenester fra selskapet B AS. Leiligheten er på cirka 55m² og har egen inngang. Han får tjenester fra B (1:1 bemanning).

A hadde ikke adgang til å ha besøk i leiligheten sin fra 12. mars til 11. mai 2020. Etter dette har han bare hatt adgang til å få besøk fra sine foreldre, og bare når ansatte er til stede i boligen. Søsken ble nektet adgang. Foreldrene fikk komme på besøk to ganger i uken, om de kom hver for seg, eller en gang i uken om de kommer sammen. Begrensningen i besøk var begrunnet i smittevernhensyn. Etter en oppmykning i adgangen til å få besøk i sommer, har A nå bare adgang til å få besøk utendørs og personalet er til stede under besøkene.

Folkehelseinstituttets gjeldende anbefalinger for besøk er nå følgende ifølge instituttets hjemmeside:

«Anbefaling for besøk i private hjem i omsorgsbolig, bofellesskap og tilsvarende

Rom/leilighet som tjenestemottakeren betaler husleie for (ikke egenandel som i sykehjem/institusjon) i omsorgsbolig/bofellesskap eller tilsvarende, er tjenestemottakerens private hjem. Besøksrestriksjoner kan da bare besluttes av tjenestemottakeren selv, eventuelt i samråd med tjenesteyterne, pårørende og eventuelt verge.

Besøks- og oppholdsrestriksjoner i kommunalt fellesareal i tilknytning til boenheter i omsorgsbolig, bofellesskap og tilsvarende, kan gjennomføres ved behov. Det bør vurderes å begrense opphold for besøkende i slike arealer, slik at fellesarealet forbeholdes beboerne. Nødvendig adkomst til beboers private hjem gjennom felles gang/korridor kan ikke hindres uten etter avtale med personen selv og eventuelt nærmeste pårørende.

Det er viktig å legge til rette for sosial omgang med et begrenset antall friske personer ved ønske om dette, såfremt de generelle smittervernradene for befolkningen kan overholdes.»

Diskrimineringsnemnda sendte anmodning om tilsvarende til B AS 18. juni 2020, der det også ble varslet om at Diskrimineringsnemnda vurderte å gi pålegg om endring av besøkspraksisen. Diskrimineringsnemnda sendte nytt brev til B 10. juli 2020 vedlagt klagers merknader til Bs tilsvarende. Klager har etter dette kommet med ytterligere merknader som vedlegges dette pålegget til orientering.

Partenes anførsler

A har i det vesentlige anført

B har ikke hjemmel for den omfattende besøkskontrollen under pandemien. Det er en stor belastning for både A og hans familie.

Postadresse	Telefon:	E-post	Hjemmeside:
Diskrimineringsnemnda Postboks 208 Sentrum 5804 Bergen	(+47) 90933125	post@diskrimineringsnemnda.no	www.diskrimineringsnemnda.no

A har sterkt behov for kontakt med familien sin på grunn av sin funksjonsnedsettelse for å opprettholde et best mulig funksjonsnivå.

A ønsker besøk som tidligere, men under generelle smittevernretningslinjer.

B AS har i det vesentlige anført

Besøkspraksisen er den samme for alle Bs selskaper, slik at henvendelsen besvares av B AS.

B har ikke brutt diskrimineringsregelverket. B har fulgt Folkehelseinstituttets (FHI) retningslinjer på nasjonalt nivå for håndtering av Covid-19, og retningslinjer på lokalt nivå. Også de lokale retningslinjene bygger på FHIs retningslinjer. Bs smittevernarbeid har rettet seg etter [kommunal avdeling] sine retningslinjer. [Kommunal avdeling] innførte restriksjoner for besøkende til sine rusinstitusjoner, sykehjem og helsehus. Denne informasjonen var veiledende for hvilken praksis B innførte for sine boliger.

Fra 12. mars til 11. mai var det besøksrestriksjoner, men tillatt med besøk utendørs. Det skal åpnes opp for mer besøk, så sant smittevernretningslinjene med 1m avstand m.m. overholdes. Det må fremdeles meldes fra i forkant, slik at det er tid til desinfisering før neste besøk.

På grunn av den uoversiktlige situasjonen som oppstod med pandemien, var det ikke grunnlag for å åpne for lettere tiltak for enkelte beboere. Fokuset på smittevern har ført til at ingen av Bs 1000 beboere og brukere har blitt smittet.

Nemndleders vurdering

Diskriminering på grunn av funksjonsnedsettelse er forbudt, jf. likestillings- og diskrimineringsloven § 6.

Både direkte og indirekte diskriminering er forbudt. Med direkte diskriminering menes at en person behandles dårligere enn andre blir, har blitt eller ville blitt behandlet i en tilsvarende situasjon, på grunn av forhold som nevnt i likestillings og diskrimineringsloven § 6. Med indirekte diskriminering menes enhver tilsynelatende nøytral bestemmelse, betingelse, praksis, handling eller unnlattelse som vil stille personer dårligere enn andre, på grunn av forhold som nevnt i likestillings- og diskrimineringsloven § 6.

Bevisbyrderegelen i likestillings- og diskrimineringsloven § 37 innebærer at diskriminering skal anses å ha skjedd hvis det foreligger omstendigheter som gir grunn til å tro at diskriminering har skjedd, og den ansvarlige ikke sannsynliggjør at diskriminering likevel ikke har skjedd.

Slik nemndleder vurderer det er A stilt dårligere i lovens forstand ved besøkspraksisen til B AS, sammenlignet med andre personers adgang til å motta besøk i sine hjem. Det er videre nemndleders vurdering at han er stilt dårligere på grunn av sin funksjonsnedsettelse, da grunnen til at besøk til hjemmet hans er underlagt restriksjoner er at han bor og mottar tjenester i en omsorgsbolig.

Det følger av likestillings- og diskrimineringsloven § 9 at forskjellsbehandling likevel er lovlig dersom behandlingen har et saklig formål, er nødvendig for å

oppnå formålet og ikke uforholdsmessig overfor den eller de som forskjellsbehandles.

Smittevern hensyn er et saklig og nødvendig hensyn å ivareta, særlig under en pandemi. Det kan stilles spørsmål ved om smittevern hensyn ikke også kan ivaretas på annen måte ved mindre inngripende tiltak. Nemndleder har likevel forståelse for at situasjonen under starten av pandemien var uoversiktlig for B. For nemndleder er det ikke nødvendig å ta stilling til spørsmålet om besøkspraksisen var nødvendig, da besøksforbud og senere svært omfattende begrensninger i både hvem som kan komme på besøk og hvor ofte, er uforholdsmessig inngripende for A som ifølge fremlagte legeerklæringer har et særlig stort behov for å opprettholde tett og god kontakt med sin familie. Vilkårene for forskjellsbehandling i § 9 er dermed ikke oppfylt. Det er etter dette nemndleders vurdering at B AS har brutt forbudet mot diskriminering på grunn av funksjonsnedsettelse.

Pålegg

Etter diskrimineringsombudsloven § 11 andre ledd kan Diskrimineringsnemnda pålegge stansing, retting og andre tiltak som er nødvendige for å sikre at diskriminering opphører. I saker der det antas å medføre «ulempe eller skadevirkning» å avvente nemndnas behandling av saken, kan nemndleder fatte vedtak om pålegg, jf. diskrimineringsombudsloven § 11 tredje ledd.

Nemndleder mener at et pålegg om endring av besøkspraksisen for å ivareta A behov for besøk i hjemmet sitt er en forholdsmessig reaksjon i dette tilfellet. Endringen som pålegges er i samsvar med Folkehelseinstituttets retningslinjer, og nemndleder kan ikke se at det vil innebære særlige ulemper for B å følge pålegget. I vurderingen er det også sett hen til A behov for å opprettholde tilknytningen til foreldrene og søsken. Det er nå særlig lenge siden han har hatt anledning til å se sine søsken. Nemndleder vektlegger også at samfunnet ellers er i ferd med å åpne seg, og kan ikke se at smittevern hensyn alene kan tilsi en slik inngripende besøkspraksis på det nåværende tidspunkt.

Nemndleder pålegger B AS å endre besøkspraksisen slik at besøk av de A ønsker tillates i samsvar med alminnelige smittevernregler (håndhygiene, avstandskrav og ikke besøk av personer som er syke eller mistenkes å være syke).

Tvangsmulkt

Dersom pålegget ikke oppfylles innen den gitte fristen, har Diskrimineringsnemnda hjemmel til å fatte vedtak om tvangsmulkt som vil løpe frem til pålegget er oppfylt, jf. diskrimineringsombudsloven § 13.

Søksmål og klage

Det er ikke klagerett på dette vedtaket, jf. diskrimineringsombudsloven § 2 andre ledd. Vedtaket kan bringes inn for Sivilombudsmannen til vurdering.

Etter at vedtaket er rettskraftig kan nemnda vurdere å gjenåpne saken om lovens vilkår for gjenåpning er oppfylt, jf. diskrimineringsombudsloven § 20. Søksmål mot Diskrimineringsnemndas vedtak må reises innen tre måneder fra vedtaket er mottatt. Søksmål reises mot Staten v/Diskrimineringsnemnda for Oslo tingrett, se diskrimineringsombudsloven § 16.

Sak 20/200

Nemndleder har fattet følgende vedtak:

B AS pålegges å endre sin besøksrestriksjoner til As hjem i Y i samsvar med Folkehelseinstituttets retningslinjer inntatt på side 2 i dette vedtaket.

Frist for retting settes til 31.08.2020.

Anniken Mellegaard Douglass
nemndleder

Vedtaket er godkjent elektronisk og har derfor ingen signaturer

Kopi: verge